

Wartości niematerialne i prawne – ujmowanie i prezentacja

Redaktorzy naukowi
Teresa Cebrowska
Waldemar Dotkuś

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2011

Senacka Komisja Wydawnicza

Zdzisław Pisz (przewodniczący)

*Andrzej Bąk, Krzysztof Jajuga, Andrzej Matysiak, Waldemar Podgórski,
Mieczysław Przybyła, Aniela Styś, Stanisław Urban*

Recenzenci

Waldemar Gos, Józef Pfaff

Redaktor Wydawnictwa

Agnieszka Flasińska

Redaktor techniczny

Barbara Łopusiewicz

Korektor

Dorota Pitulec

Łamanie

Adam Dębski

Projekt okładki

Beata Dębska

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2011

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-114-0

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	9
Melania Bąk , Wartości niematerialne w polityce rachunkowości przedsiębiorstwa.....	11
Olga Budzińska , Kwalifikacja i wycena prac badawczo-rozwojowych według polskich i międzynarodowych standardów rachunkowości	22
Halina Buk , Kreowanie wartości marki w procesie łączenia się spółek handlowych.....	32
Jolanta Chluska , Wartości niematerialne i prawne w rachunkowości w Rosji i w Polsce	42
Małgorzata Cieciora, Hanna Czaja-Cieszyńska , Rozliczanie wartości firmy w świetle polskich i międzynarodowych regulacji rachunkowości – analiza przyjętych rozwiązań.....	51
Przemysław Czajor , Prawa do emisji gazów cieplarnianych w świetle krajowych oraz międzynarodowych regulacji rachunkowości	62
Beata Dratwińska-Kania , Koszty prac rozwojowych – ujęcie księgowo i sprawozdawcze	72
Waldemar Gos, Stanisław Hońko , <i>Know-how</i> jako składnik aktywów.....	82
Maciej Frenzel , Aktywowanie wewnętrznie wytworzonych zasobów niematerialnych w wartości innych aktywów – zagadnienia dyskusyjne .	97
Łukasz Furman , Znak towarowy w świetle prawa bilansowego i podatkowego	110
Małgorzata Kamieniecka , Prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych – inwestycje, wartości niematerialne i prawne czy towary?.....	119
Joanna Koczar , Rosyjskie prawo bilansowe a identyfikacja, pomiar i wycena wartości niematerialnych.....	133
Dorota Anna Mikulska , Prawo użytkowania wieczystego gruntu w księgach rachunkowych – wymogi polskiego prawa bilansowego.....	148
Alicja Mazur , Ustalanie wartości godziwej aktywów niematerialnych nabytych w drodze połączenia jednostek gospodarczych.....	157
Anna Mazurczak, Paweł Zieniuk , Wycena i prezentacja znaku towarowego w sprawozdaniu finansowym.....	166
Aleksandra Łakomiak , Wycena technologicznych aktywów niematerialnych.....	176
Adrian Ryba , Wycena i ewidencja wartości niematerialnych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej	189
Kazimierz Sawicki , Istota i zakres wartości niematerialnych i prawnych według ustaw o rachunkowości i podatku dochodowym oraz międzynarodowych standardów MSR/MSSF	199

Edward Wiszniowski , Dylematy postrzegania wartości niematerialnych i prawnych.....	209
Marzena Wrona , Koszty prac badawczych i rozwojowych w świetle polskiego prawa bilansowego, MSR/MSSF oraz prawa podatkowego – analiza porównawcza	226
Joanna Zuchewicz , Ujemna wartość firmy w regulacjach polskich i międzynarodowych.....	236
Katarzyna Żuk , Ujęcie księgowe nakładów na witrynę internetową dotyczącą e-usług	245
Irina A. Lukyanova, Tatiana A. Verezubova , Problemy wyceny własności intelektualnej jako składnika wartości niematerialnych i prawnych	264

Summaries

Melania Bąk , Intangible assets in accounting policy of an enterprise.....	21
Olga Budzińska , Appraisal and valuation of research and development works according to Polish and international accounting standards	31
Halina Buk , Creation of brand value in the process of commercial companies' merger	41
Jolanta Chluska , Intangible assets in Polish and Russian accounting.....	50
Małgorzata Ciecziura, Hanna Czaja-Cieszyńska , Calculation of goodwill in terms of Polish and international regulations of accountancy – analysis of accepted solutions.....	61
Przemysław Czajor , Greenhouse gases emission rights in the light of domestic and international accounting regulations	71
Beata Dratwińska-Kania , Costs of developmental works – the bookkeeping and financial reporting depiction	81
Waldemar Gos, Stanisław Hońko , Know-how as an asset.....	96
Maciej Frenzel , Recognition of internally generated intangible resources in value of other assets – questionable issues	109
Łukasz Furman , Trademark in the light of balance sheet law and tax law ...	118
Małgorzata Kamieniecka , Property rights from certificates of origins from renewable energy — investments, intangible assets or goods for sale?	132
Joanna Koczar , Russian balance law and recognition, measurement and valuation of intangible assets.....	147
Dorota Anna Mikulska , Right of perpetual use of land in books of accounts – regulations of Polish balance sheet law	156
Alicja Mazur , Fair value measurement of intangible assets acquired in the merger of economic entities.....	165
Anna Mazurczak, Paweł Zieniuk , Valuation and presentation of trademarks in financial statements	175

Aleksandra Łakomiak , Measurement of technological intangible assets.....	188
Adrian Ryba , Measurement and recording of intangible fixed assets in accordance with International Accounting Standards	198
Kazimierz Sawicki , Essence and scope of intangible assets according to regulations concerning bookkeeping and taxes, and international standards IAS/IFRS	208
Edward Wiszniowski , Dilemmas regarding the perception of intangible assets.....	225
Marzena Wrona , Costs of research and development works in the light of Polish balance sheet law, IAS/IFRS and tax law — comparative analysis	235
Joanna Zuchewicz , Negative value of a company in Polish and international regulations	244
Katarzyna Żuk , Accounting for investments in the web site for e-services ..	263
Irina A. Lukyanova, Tatiana A. Verezubova , Problems of valuation of intellectual property as a component of intangible assets	277

Małgorzata Kamieniecka

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

PRAWA MAJĄTKOWE ZE ŚWIADECTW POCHODZENIA ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH – INWESTYCJE, WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE CZY TOWARY?

Streszczenie: Artykuł został poświęcony prawom majątkowym ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł, m.in. wiatru, wody, słońca. Skupiono się przede wszystkim na polskich wymaganiach prawnych, głównie prawa energetycznego oraz rachunkowego dotyczących „zielonych certyfikatów”. Uwzględniono obecnie obowiązujące przepisy prawa, w tym Ustawy o rachunkowości i Stanowiska Krajowego Komitetu Rachunkowości. Zwrócono uwagę na trudności we właściwej klasyfikacji i wycenie omawianych certyfikatów.

Słowa kluczowe: rachunkowość, towary, inwestycje, prawa majątkowe, energia odnawialna.

1. Wstęp

Prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia „energii zielonej” to jeden z ważniejszych elementów wspierających produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Świadectwa pochodzenia powstają tam, gdzie powstaje energia, powodują, że produkcja energii ze źródeł odnawialnych staje się bardziej opłacalna. Następnie są one sprzedawane przez wytwórców energii wraz ze sprzedażą samej energii, a kupowane przez zakłady energetyczne, czyli tzw. końcowych dystrybutorów energii. Można rozróżnić kilka rodzajów kolorowych certyfikatów:

- zielone – dotyczą energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii (OZE),
- żółte – związane są z energią elektryczną z małych źródeł kogeneracji opalanych gazem lub o mocy poniżej 1 MW,
- czerwone – dotyczą energii elektrycznej powstającej w wysokosprawnej kogeneracji,
- fioletowe – wytwarzaniu są związane z energią elektryczną z wykorzystania gazu z odmetanowania kopalń lub biogazu,
- błękitne – dotyczą energii elektrycznej z nowych wysokosprawnych źródeł,
- pomarańczowe – związane z produkcją energii ze źródeł zaopatrzonych w instalacje wychwytywania i zatłaczania dwutlenku węgla,

- białe – celem ich jest obniżanie zużycia energii i promocja poprawy efektywności energetycznej,
- brązowe – służą wynagradzaniu producentów biogazu rolniczego włączanego do sieci.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie zasad rachunkowego ujęcia praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii w Polsce, tj. tzw. zielonych certyfikatów. Uwzględniono w nim aktualne rozwiązania prawne w zakresie następujących trzech grup praw:

1) prawa energetycznego: Ustawy Prawo energetyczne [Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997...] i aktów wykonawczych do ustawy, m.in.: rozporządzenia w sprawie świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach [Rozporządzenie Ministra Gospodarki...],

2) Ustawy o rachunkowości [Ustawa z dnia 29 września 1994...] i stanowiska Krajowego Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie księgowego ujęcia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii [Uchwała nr 7/07...] (dalej: Stanowisko KSR),

3) prawa podatkowego: ustaw o podatku dochodowym od osób prawnych [Ustawa z dnia 15 lutego 1992...] i fizycznych [Ustawa z dnia 26 lipca 1997...] oraz ustawy o VAT [Ustawa z dnia 11 marca 2004...].

Zagadnieniu właściwego ujęcia zielonych certyfikatów w księgach i sprawozdaniu finansowym poświęcono do tej pory niewiele miejsca w literaturze przedmiotu. Najpełniejszym znanym autorce opracowaniem jest studium przypadku opublikowane przez R. Ignatowskiego w „Rachunkowości” w październiku 2007 r. [Ignatowski 2007, s. 2–10].

Ponadto wybór tematu uzasadniony jest rosnącym udziałem kosztów energii zielonej w koszcie wytworzenia energii elektrycznej w Polsce. W 2009 r. wyniósł on ponad 11%, przy niespełna 6% w 2008 r. i 2% w 2004 r.. Szacuje się, że o ile w 2010 r. udział kosztów polityki energetycznej (w tym zielonych certyfikatów) w cenie energii w Polsce wyniósł ok. 24,5%, to w 2030 r. zwiększy się do 28,5%. Dodatkowo należy mieć na uwadze niezwykle dynamicznie rosnący udział kosztów energii elektrycznej w kosztach produkcji, który według szacunków wzrośnie z 20% w 2010 r. do 40% w 2030 r., a sama cena energii, zdaniem niezależnych ekspertów zrzeszonych przy Instytucie im. E. Kwiatkowskiego, zdrożeje z obecnych 195 zł za MWh do 340 zł po 2013 r. [za: Kozmana 2011], w którym to roku czeka nas wprowadzenie opłat za prawa do emisji CO₂, co z kolei może pociągnąć nieodwracalne skutki społeczno-gospodarcze, m.in. w postaci utraty miejsc pracy przez grupę ok. 330 tys. osób zatrudnionych w gałęziach przemysłu zużywających najwięcej ciepła, takich jak produkcja nawozów, materiałów budowlanych (cementu, wapna, włókien szklanych), kruszywa i rud metali.

Koszty związane z uzyskaniem i umorzeniem „zielonych certyfikatów” (ograniczone do wysokości kwoty stanowiącej iloczyn opłaty zastępczej danego roku i ilości zielonej energii, jaką dystrybutor planuje umorzyć w pierwszym roku stosowa-

nia taryfy¹) lub poniesieniem opłaty zastępczej (poniesione w roku poprzedzającym ustalanie taryfy) uwzględniane są w kalkulacji cen ustalanych w taryfach dystrybutorów energii w ten sposób, że każda sprzedana jednostka energii (niezależnie od tego, z jakich źródeł została wytworzona) jest w tej samej wysokości obciążana tymi kosztami [Rozporządzenie Ministra Gospodarki..., § 15].

Koszty zakupu zielonej energii uwzględnia się także w kalkulacji cen ustalanych w taryfach sprzedawców z urzędu, przyjmując, że sprzedawana odbiorcom końcowym jednostka energii jest w takim samym stopniu obciążana tymi kosztami, przy czym w kalkulacji uwzględnia się ceny sprzedaży energii na rynku konkurencyjnym z poprzedniego roku kalendarzowego [Rozporządzenie Ministra Gospodarki..., § 16; Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997..., art. 23, ust. 2, pkt 18 b]. Z powyższych powodów kwestia odpowiedniego ujęcia zielonych certyfikatów w księgach rachunkowych i właściwej informacji o nich w sprawozdaniu finansowym jest sprawą istotną.

2. „Zielone certyfikaty” w polskim prawie bilansowym – stan obowiązujący

Obecnie obowiązujące regulacje dotyczące właściwego ujęcia w księgach i sprawozdaniu finansowym „zielonych certyfikatów” zawarte są w Stanowisku Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie księgowego ujęcia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, przyjętego Uchwałą nr 7/07 Komitetu z dnia 2 czerwca 2006 r., która weszła w życie z dniem podjęcia.

W niniejszej części artykułu autorka przytoczy obowiązujące polskie jednostki przepisy, natomiast kontekst sprawy i obszary dyskusyjne zostaną omówione w dalszej części opracowania.

„Zielone certyfikaty” wykazuje się w sprawozdaniu finansowym jako wyodrębniony składnik aktywów, a klasyfikacja do odpowiedniej grupy zależna jest od rodzaju działalności jednostki je posiadającej:

1) w przedsiębiorstwie energetycznym, tj. zajmującym się wytwarzaniem energii z OZE lub jej obrotem i sprzedającym energię elektryczną odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, certyfikaty powinny zostać zaliczone do grupy towary, a jeśli ich wartość jest istotna, powinny być wykazane w odrębnej pozycji bilansowej;

2) we wszystkich innych jednostkach kwalifikuje się je do inwestycji (nabyte bowiem zostały w celu osiągnięcia korzyści w postaci wzrostu wartości lub transakcji handlowej):

¹ Z tym, że ilość ta nie może być większa od różnicy między obowiązującym przedsiębiorstwem minimalnym limitem udziału ilościowego a ilością energii, od której poniesiono opłatę zastępczą.

- a) krótkoterminowych – gdy są płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia (w bilansie wykazywane są w pozycji Inne inwestycje krótkoterminowe),
- b) długoterminowych (wykazywanych w bilansie w pozycji Inne inwestycje długoterminowe).

Zgodnie z zapisami Stanowiska KSR wycena „zielonych certyfikatów”, jeśli są zaliczane do inwestycji, powinna odbywać się zgodnie z zapisami Ustawy o rachunkowości [Ustawa z dnia 29 września 1994..., art. 28, ust. 1, pkt 3 i 5], tj.:

- w przypadku inwestycji krótkoterminowej – według:
 - 1) ceny (wartości) rynkowej albo
 - 2) ceny nabycia lub ceny (wartości) rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa;
- w przypadku inwestycji długoterminowej – według:
 - 1) ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości albo
 - 2) wartości godziwej.

Ustawodawca określił, że wartość w cenie nabycia można przeszacować do wartości w cenie rynkowej a różnicę z przeszacowania rozliczyć zgodnie z art. 35 ust. 4 Ustawy o rachunkowości². Ciekawiej, a w niektórych obszarach w dyskusyjny sposób, ujmuje się i wycenia „zielone certyfikaty” w przedsiębiorstwie energetycznym, w którym zgodnie ze Stanowiskiem KSR prezentuje się je jako towary. Przyjęto, że do czasu przyznania przez Prezesa URE (Urzędu Regulacji Energetyki) potwierdzonego przez TGE (Towarową Giełdę Energii – podmiot, który w Polsce jest zobowiązany do prowadzenia rejestru świadectw pochodzenia) podlegają ujęciu w ewidencji pozabilansowej i prezentacji w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa będącego wytwórcą energii z „zielonych źródeł”. Kwota, w której są wówczas ujmowane, jest iloczynem dwóch wartości ustalanych w sposób szacunkowy:

- ilości energii wytworzonej z OZE potwierdzonej przez operatorów systemów przesyłowych, przeliczonej na ilościowy miernik świadectwa,
- ceny rynkowej prawa majątkowego z dnia potwierdzenia wytworzenia tej energii.

W procesie wyceny certyfikatów, niezależnie od tego, czy są towarami, czy inwestycjami, należy przestrzegać zakazu zaliczania do wartości tych aktywów jakichkolwiek obciążeń finansowych wynikających z obowiązku uczestnictwa przedsiębiorstw w systemie produkcji i obrotu energią z OZE. Powinny być one ujmowane jako koszty operacyjne lub koszty ogólnego zarządu [Uchwała nr 7/07..., pkt 22]. Kosztami tego typu są np. opłaty za wydawanie certyfikatów czy za wpisy do rejestru świadectw pochodzenia (są z nich tylko zwolnione jednostki wytwarzające niewielkie ilości energii [Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997..., art. 32, ust. 1, pkt 1]).

Jeśli chodzi o wycenę rozchodu „zielonych certyfikatów”, to ponieważ są to składniki jednakowe ze względu na rodzaj i przeznaczenie, a ceny, po których zo-

² Kwestie dyskusyjne dotyczące tego zapisu zostaną przedstawione w dalszej części artykułu.

stały ujęte w księgach, mogą być różne, to zgodnie z zapisami Ustawy o rachunkowości (art. 35) i Stanowiska KSR (pkt 18) jednostka może wybrać jedną z metod przewidzianych w ustawie (w art. 34 ust. 4 pkt 1–3), tj. metodę ceny przeciętnej, FIFO lub LIFO.

Komitet Standardów Rachunkowości przyjął jednakowe, niezależne od sposobu klasyfikacji certyfikatu (towary/inwestycje) ujęcie odpisów aktualizujących: mają być odnoszone na pozostałe koszty operacyjne (odpowiednio odwrócenie odpisu na pozostałe przychody operacyjne).

Przedsiębiorstwo energetyczne, które podlega obowiązkowi przedłożenia do umorzenia „zielonych certyfikatów”, odnosi w koszty działalności operacyjnej (drugostronnie ujmowane jako biernie rozliczenia międzyokresowe) kwoty wynikające z przemnożenia ilości energii sprzedanej, stanowiącej podstawę wywiązania się z obowiązku i ceny rynkowej certyfikatu lub opłaty zastępczej (w zależności od tego, która z nich jest niższa) [Uchwała nr 7/07..., pkt 19].

Przedsiębiorstwo energetyczne na dzień przesłania do Prezesa URE wniosku o umorzenie certyfikatów ze świadectw pochodzenia w księgach rachunkowych ujmuje umorzenie praw majątkowych poprzez rozliczenie uprzednio ujętych kwot biernych rozliczeń międzyokresowych. Zdarzenie dotyczące otrzymania potwierdzenia umorzenia „zielonych certyfikatów” ujmowane jest w ewidencji pozabilansowej [Uchwała nr 7/07..., pkt 20].

Jeśli przedsiębiorstwo energetyczne zdecyduje się na sprzedaż praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, to zgodnie ze Stanowiskiem KSR sprzedaż tę powinno ująć jak każdą inną sprzedaż towarów, a gdyby zrealizowane przychody były istotne, to powinny być wykazane w wyodrębnionej pozycji w przychodach ze sprzedaży towarów [Uchwała nr 7/07..., pkt 21].

Krajowa Rada Rachunkowości zwraca uwagę sporządzającym sprawozdanie, że ujęcie „zielonych certyfikatów” może powodować konieczność utworzenia aktywów lub rezerw na odroczony podatek dochodowy, gdyż wartości bilansowe i podatkowe tych certyfikatów mogą się różnić. Stanowisko podnosi ponadto kwestię ujawnień sprawozdawczych (w informacji dodatkowej), wskazując za celowe ujęcie co najmniej poniższych informacji [Uchwała nr 7/07..., pkt 24]:

a) przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w zakresie ujmowania i wyceny praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia, w tym: zasad wyceny bilansowej oraz wyceny pozabilansowej praw, w tym przeznaczonych do sprzedaży, zasad ustalania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw na świadectwa pochodzenia do rozliczenia,

b) ilości energii elektrycznej objętej świadectwami pochodzenia oraz praw majątkowych (wraz z podstawą ich ustalenia), jakimi powinno dysponować przedsiębiorstwo energetyczne za cały rok obrotowy i na koniec roku obrotowego w celu rozliczenia się z obowiązku (dotyczy dostawców energii odbiorcom końcowym),

c) zestawienia liczbowego zmian, jakie nastąpiły w ciągu roku w liczbie i wartości przyznanych i nabytych praw ze świadectw pochodzenia,

d) liczby oraz wartości w cenie nabycia przyznanych praw z podziałem na prawa przeznaczone do wykorzystania na własne potrzeby oraz prawa przeznaczone do sprzedaży,

e) wyniku na sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia, ustalonego jako różnica między ceną ich sprzedaży a wartością sprzedanych praw,

f) liczby oraz wartości praw umorzonych lub przedłożonych do umorzenia w bieżącym roku obrotowym,

g) wartości bieżących i skumulowanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz wartości odpisów przywracających wcześniej ustaloną ich wartość,

h) kwoty odpisów z tytułu rozliczeń międzyokresowych kosztów biernych na pokrycie wymaganej ilości praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia i ich rozliczenie.

3. Kontekst problemu oraz kwestie dyskusyjne ujęcia i wyceny „zielonych certyfikatów”

W niniejszym fragmencie opracowania zostaną poddane dyskusji następujące kwestie: sposób i termin ujęcia praw majątkowych ze świadectw pochodzenia w sprawozdaniu finansowym, zasady wyceny początkowej i bilansowej, w tym odpisy aktualizujące ich wartość oraz kwestie ujawnień sprawozdawczych. W pierwszej kolejności przedstawiony zostanie kontekst sprawy, tj. ogólne zasady przyznawania „zielonych certyfikatów” i obrotu nimi.

Przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające ją odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terenie Polski są obowiązane do uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE praw majątkowych ze świadectw pochodzenia z odnawialnego źródła energii (PM SP z OZE lub „zielone certyfikaty/świadectwa”), które stanowią formalne potwierdzenie zakupu lub wytworzenia określonej ilości energii zielonej (tj. pochodzącej z: elektrowni wodnych, wiatrowych, słońca, źródeł geotermalnych, biomasy, biogazu, a także, częściowo, z termicznego przekształcania odpadów komunalnych) [Chmal b.d.]. W razie braku możliwości wypełnienia tego wymogu (wytworzenia we własnym zakresie energii z OZE lub zakupu certyfikatów na giełdzie towarowej) mogą uiścić opłatę zastępczą, która jest obliczana jako iloczyn opłaty jednostkowej ustalonej na dany rok przez Prezesa URE i różnicy między ilością zielonej energii, jaką przedsiębiorstwo powinno wytworzyć/zakupić a ilością tej energii wynikającą ze świadectw przedstawionych do umorzenia. Opłata jednostkowa na 2011 r. jest równa 274,92 PLN i jest corocznie waloryzowana wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych z poprzedniego roku (w 2010 r. wynosiła 267,95 PLN, a w 2005 r. – roku wprowadzenia zielonych certyfikatów – 240, 00 PLN [Tańczuk b.d.]).

Zielone certyfikaty wydawane są w ciągu 14 dni (po kontroli formalnej i merytorycznej) przez Prezesa URE na wniosek wytwórcy energii z OZE (po wcześniejszym potwierdzeniu wniosku przez operatora sieci energetycznej według odczytów z urządzeń pomiarowych – ma na to 14 dni), a następnie przez niego umarzone. URE wydaje SP wytwórcy oraz zapisuje w rejestrze giełdowym. Certyfikaty wydawane są za jeden lub więcej następujących po sobie miesięcy kalendarzowych (wniosek musi być złożony w ciągu 45 dni od zakończenia okresu objętego wnioskiem). Końcowe rozliczenie przedsiębiorstw energetycznych następuje do 31 marca następnego roku [Muras b.d.].

Obrót certyfikatami dokonywany jest za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii SA (TGE) (obrotu pozasesyjny wymaga zgłoszenia na giełdzie), a przedmiotem obrotu są tzw. prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia, które mają statut instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi. Stanowią więc towar giełdowy mający tylko formę zdematerializowaną, której dowodem jest zapis elektroniczny w systemie ewidencyjnym rejestru świadectw pochodzenia na TGE. Są instrumentem bezterminowym, wygasającym (w części lub w całości) wraz z umorzonym świadectwem pochodzenia (umarzane są PM w kolejności od najstarszych), a powstają z chwilą zapisania świadectwa po raz pierwszy na koncie ewidencyjnym w rejestrze i przysługują osobie będącej posiadaczem tego konta. Tak więc rynek PM SP z OZE jest podstawą stworzonego w Polsce systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii i pozwala wytwórcom energii z OZE korzystnie sprzedać swoje prawa majątkowe, a spółkom energetycznym wywiązać się z obowiązku zakupu „zielonej energii”.³

Czym więc jest i kiedy powstaje świadectwo pochodzenia, a czym prawo majątkowe ze świadectw pochodzenia? Świadectwo pochodzenia jest dowodem wyprodukowania pewnej, określonej w tym świadectwie, ilości energii elektrycznej w koncesjonowanym źródle odnawialnym i jest wydawane przez prezesa URE na wniosek wytwórcy energii po uprzednim potwierdzeniu przez operatora systemu dystrybucyjnego/przesyłowego, na którego obszarze działania znajduje się dane źródło. Natomiast prawa majątkowe wynikają bezpośrednio ze świadectw pochodzenia, a powstają z chwilą zapisania danego rodzaju świadectw na koncie ewidencyjnym wytwórcy w Rejestrze Świadectw Pochodzenia.

Słuszne zatem jest przyjęcie w Stanowisku KSR założenia o ujęciu w ewidencji bilansowej dopiero praw majątkowych (na dzień przyznania), a nie już świadectw

³ Notowania PM odbywają się we wtorki i czwartki (w systemie kursu jednolitego i ciągłego), a rejestrowanie transakcji pozasesyjnych następuje w poniedziałki i środy (z porównania cen z giełdy i pozasesyjnych wynika, że wyższą cenę można uzyskać w transakcjach giełdowych). Kurs PMOZE w 2010 r. oscylował w okolicach 257,00 PLN, a PMOZE_A 277,00–278,00 PLN (tylko w marcu spadł do poziomu 258,00 PLN), dane kwotowe z: [www.tge.pl]. Rynek PMOZE_A jest rynkiem utworzonym na dostawę praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w OZE w okresie od 1 marca 2009, natomiast notowania PMOZE dotyczą energii wytworzonej do 28.02.2009 r.

pochodzenia, gdyż dopiero prawa spełniają definicję aktywów jako składników zasobów majątkowych kontrolowanych przez jednostkę, o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych [Ustawa z dnia 29 września 1994..., art. 3 ust. 1 pkt 12], ponieważ zarówno obrotowi, jak i umarzaniu podlegają certyfikaty (prawa majątkowe), a nie świadectwa pochodzenia.

Jeśli jasne jest, że aktywem jednostki jest certyfikat, i wiadomo, kiedy ująć go jako składnik majątku, to pojawia się pytanie o właściwą klasyfikację tego aktywa. Przypomnijmy, że w stanowisku przyjęto ujmowanie certyfikatów jako towarów w przedsiębiorstwach energetycznych, a w pozostałych jako inwestycji. Przedsiębiorstwa wytwarzające energię z OZE mogą otrzymać certyfikaty: 1) przedstawiać do umorzenia (jeśli są jednocześnie dystrybutorami, gdyż mają wówczas taki obowiązek), 2) sprzedawać dystrybutorom mającym obowiązek przedstawienia do umorzenia na dowód, że zakupili energię wytworzoną w odnawialnych źródłach energii, 3) sprzedawać jednostkom innym niż dystrybutorzy (pośrednikom), 4) pozostawić w celach zarobku na zmianie wartości certyfikatów.

Wydaje się, że celowe będzie rozważenie możliwości ujęcia w bilansie certyfikatów jako składnika wartości niematerialnych i prawnych (wnip): skojarzenie takie narzuca nazwa składnika majątkowego „prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia”, gdyż właśnie tego typu składniki majątkowe zaliczane są, zgodnie z Ustawą o rachunkowości, do wnip [Ustawa z dnia 29 września 1994..., art. 3 ust. 1 pkt 14]. Jeśli jednak wczytamy się w pozostałe warunki ujęcia majątku jako wnip, to pierwotne skojarzenie nie wydaje się już tak oczywiste. Po pierwsze, w definicji ustawowej jest mowa o użyteczności dłużej niż rok, którego warunku „zielone certyfikaty” z reguły nie spełniają (ewentualnie w jednostkach, które nabywają je w celach inwestycyjnych obliczonych na długi termin utrzymywania). Po drugie, warunek nadawania się do gospodarczego wykorzystania na potrzeby jednostki spełniony jest tylko w przedsiębiorstwach energetycznych będących jednocześnie dystrybutorami energii⁴ (w jednostkach, które nabyły certyfikaty z myślą zarobku na zmianie wartości, nie mogą być zatem ujmowane jako wnip). Ponadto w przedsiębiorstwach energetycznych trudno jest mówić o nabywaniu „zielonych certyfikatów”, gdyż są one im przyznawane. Tak więc prawa majątkowe do świadectw pochodzenia nie powinny być klasyfikowane do wnip ani u wytwórców energii, ani u jej dystrybutorów, ani w jednostkach nabywających prawa w celach inwestycyjnych.

Zatem prawa majątkowe w jednostkach, które nie wytwarzają energii ani nie są jej dystrybutorem (i nie podlegają obowiązkowi przedstawienia certyfikatu do umorzenia), powinny być ujęte w inwestycjach krótko- lub długoterminowych (w zależności od planów dotyczących okresu czasu ich utrzymywania). Inwestycja-

⁴ W przyszłości ma nastąpić całkowite oddzielenie funkcji wytwarzania energii od jej dystrybucji, więc sytuacja wykorzystywania certyfikatów na własne potrzeby (tj. umorzenie świadectw przez wytwórcę energii z OZE) nie wystąpi.

mi są bowiem aktywa posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości czy z transakcji handlowej, a w szczególności aktywa finansowe i wartości niematerialne i prawne [Ustawa z dnia 29 września 1994..., art. 3 ust. 1 pkt 17]. Na TGE certyfikaty mają statut instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi.

U wytwórców i dystrybutorów energii prawa majątkowe z OZE nie mają statusu inwestycji. Krajowa Rada Rachunkowości uznała [Ignatowski 2007, s. 5], że najlepszym rozwiązaniem będzie zaliczenie ich do grupy towarów. Zgodnie z Ustawą o rachunkowości towary zaliczamy do grupy rzeczowych aktywów obrotowych [Ustawa z dnia 29 września 1994..., art. 3 ust. 1, pkt 19], którego to warunku certyfikaty definitywnie nie spełniają. Ze względu jednak na definicję wynikającą z Ustawy Prawo energetyczne, gdzie w art. 9a ust. 6 mówi się o certyfikatach jako o towarach, oraz na to, że rejestracja i obrót nimi odbywa się na TGE (giełdzie towarowej), uznano takie rozwiązanie za najodpowiedniejsze.

Kwestia wyceny początkowej certyfikatów zaklasyfikowanych do inwestycji nie budzi kontrowersji – pośrednicy nabywają certyfikaty na rynku, więc znana jest cena nabycia, po której może nastąpić ich wiarygodna wycena początkowa. Podobnie sprawa ma się u dystrybutorów, którzy co prawda kwalifikują świadectwa do grupy towarów, ale podobnie jak pośrednicy nabywają je w transakcjach rynkowych i w momencie nabycia znana jest cena nabycia. W przypadku tych podmiotów pojawia się problem właściwego określenia wartości biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów (na poczet umorzeń świadectw lub poniesienia opłaty zastępczej w przypadku braku dostatecznej ilości świadectw) tworzonych w trakcie roku proporcjonalnie do ilości sprzedanej energii. Przyjęto, że właściwe będzie tworzenie tych rozliczeń (rezerw) w wysokości nie wyższej niż opłata zastępcza ustalona na dany rok przez prezesa URE. Rezerwy te (biernie rozliczenia m/o kosztów) obciążają koszty nabycia sprzedanej energii elektrycznej, a więc koszty podstawowej działalności operacyjnej, co jest zgodne z celem i zasadami wprowadzenia certyfikatów (wliczane są do ceny energii ustalonej w taryfach dystrybutorów). Proporcjonalne ujmowanie ich w okresach, w których następuje sprzedaż energii, pozwala na zachowanie zasady współmierności oraz zasady zawartej w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki [2008, § 15], aby każda sprzedana jednostka energii (niezależnie od tego, z jakich źródeł została wytworzona) w tej samej wysokości była obciążana kosztami wytwarzana energii ze źródeł odnawialnych. Co prawda, opłaty zastępcze nie są równe cenie rynkowej, więc w momencie wykorzystania rezerwy (biernych rozliczeń m/o kosztów) na skutek przedstawienia do umorzenia świadectw będą pojawiały się różnice między wcześniej utworzoną rezerwą a kwotą wykorzystania, które jednak nie są istotne⁵, więc nie podważają zasady współmierności.

⁵ Różnice między opłatą zastępczą a ceną rynkową certyfikatów są niewielkie: przy opłacie zastępczej na 2011 r. w wysokości 274,92 PLN w miesiącu kwietniu 2011 r. średnioważony PMOZE_A wyniósł 279,07 PLN, maksymalny 280,20 PLN, a minimalny 276,10 PLN; dla całego roku 2010, przy

Trudniejszym problemem, który musiała rozważyć Rada, było podjęcie decyzji o wycenie początkowej certyfikatów w jednostkach, które zajmują się wytwarzaniem energii z OZE. W trakcie debat brano pod uwagę następujące warianty wyceny [Ignatowski 2007, s. 5]:

- po symbolicznej złotówce,
- w wartości rynkowej, nie wyższej niż opłata zastępcza (dystrybutor, mając możliwość wywiązania się z obowiązku w postaci wniesienia opłaty zastępczej do NFOŚiGW, nie odkupiłby od wytwórcy certyfikatów po cenie wyższej od tej opłaty).

Jedną z podstawowych funkcji, jaką pełnią certyfikaty, jest rekompensowanie wytwórcom energii ze źródeł odnawialnych jej wysokich kosztów produkcji, dlatego przyjęto to drugie rozwiązanie: sprzedaż certyfikatów ma poprawić efektywność wytwarzania energii liczoną jako różnicę między przychodami ze sprzedaży energii a kosztami jej wytworzenia. Energia jest dobrem, którego nie da się magazynować i wielkość produkcji energii odpowiada wielkości jej sprzedaży, więc przyjęto rozwiązanie, które umożliwia poprawę wyniku finansowego wytwórcy w okresie bliskim okresowi wytworzenia energii.

Zasada współmierności zachowana zostałaby najlepiej, gdyby prawa majątkowe ujęto w księgach wytwórcy w okresie wytworzenia energii z OZE. Jednak w tym momencie jednostka nie posiada jeszcze praw, a więc nie może dysponować aktywem przez siebie kontrolowanym (dopiero prawa majątkowe/certyfikaty mogą podlegać zbyciu/umorzeniu). Ponadto w tym momencie nie jest jeszcze pewne otrzymanie certyfikatu, gdyż przede wszystkim nie wiadomo, czy operator potwierdzi i uzna zadeklarowane ilości energii. Stąd dopiero po potwierdzeniu przez operatora odczytów z liczników i złożeniu wniosku o przyznanie certyfikatów do URE następuje ujęcie w księgach świadectw pochodzenia, ale tylko w ewidencji pozabilansowej. Jako że wnioski można składać za okresy miesięczne, a końcowe rozliczenia ma nastąpić do 31 marca roku następnego, to przyjęto, że to od przedsiębiorstwa zależy, jak często i jak szybko składać będzie owe wnioski do prezesa URE, i w związku z tym jak długi czas upłynie od daty wytworzenia energii z OZE do daty przyznania certyfikatu (URE ma na rozpatrzenie wniosków 14 dni, więc decyzja jest wydawana dosyć szybko).

Zdaniem autorki przyjęte w stanowisku rozwiązanie problemu terminów ujmowania w księgach i sprawozdaniu świadectw pochodzenia byłoby idealne, gdyby wszystkie jednostki solidnie co miesiąc składały wnioski o przyznanie certyfikatów. W sytuacji swobody terminu złożenia wniosków (jedyne ograniczenie dotyczy końcowego rozliczenia oraz nieprzekroczenia 45 dni od końca okresu, który wniosek obejmuje) oraz okresów, za jakie wnioski mogą być składane (w jednych jednost-

opłacie zastępczej na 2010 r. w wysokości 267, 95 PLN, najniższy średnioważony PMOZE_A osiągnięto w marcu – 270,73 PLN, a najwyższy w listopadzie – 277,64 PLN, zob. Raporty miesięczne TGE za lata 2010 i 2011 [www.tge.pl].

kach regularnie – co miesiąc, co dwa miesiące, kwartalnie, półrocznie czy rocznie; a w innych jednostkach za różne, niekoniecznie równe okresy czasu), rozwiązanie takie może zakłócić przestrzeganie zasady współmierności i porównywalności między jednostkami (szczególnie jeśli chodzi o sprawozdawczość śródroczną). Sugestią wartą rozważenia byłoby więc zobligowanie jednostek: a) albo do regularnego składania wniosków⁶, b) albo do ujmowania w księgach rachunkowych odpowiednich kwot w okresach, w których wytworzono energię z OZE – uznając przychody ze sprzedaży energii oraz obciążając konto rozliczeń międzyokresowych (na podobnej zasadzie jak w przypadku rozliczania usług długoterminowych).

Należy uznać, że wartość, po której ujmowane są świadectwa pochodzenia w ewidencji pozabilansowej⁷ (a która ewentualnie byłaby kwotą ujmowaną bilansowo, gdyby przyjąć proponowane rozwiązanie w wersji b)), choć jest kwotą szacunkową, to prawdopodobieństwo istotnych odstępstw od wartości rzeczywistych jest niewielkie i wynikać może najczęściej z błędów o charakterze administracyjno-prawnym (niepełnienie wymogów proceduralnych przy składaniu wniosku o przyznanie świadectw do URE), gdyż miary stosowane zarówno do ilości (odczyty z liczników), jak i do ceny jednostkowej (dość stabilna cena rynkowa) są stosunkowo wysoce pewne.

Rada Krajowych Standardów musiała dodatkowo zdecydować, jakie stanowisko przyjąć wobec ujęcia przyznanych certyfikatów na kontach wynikowych: czy potraktować ich wartość jako zmniejszenie kosztów działalności, czy jako przychody ze sprzedaży energii. Uznano, że zmniejszanie kosztów działalności po pierwsze zniekształcałoby rzeczywiste koszty wytwarzania energii z OZE, a po drugie naruszałoby zakaz kompensat. Dlatego przyjęto, że uzyskanie praw majątkowych powinno być ujmowane jako przychody ze sprzedaży energii [Ignatowski 2007, s. 5]⁸. Natomiast sprzedaż certyfikatów dystrybutorom lub pośrednikom księgowana jest jak sprzedaż każdego innego towaru, tj. kwoty uzyskane odnosi na przychody ze sprzedaży towarów, a wartość rozchodowaną certyfikatów na konto wartość nabywania sprzedanych towarów (stosując konsekwentnie metodę FIFO, LIFO lub średniej ważonej).

Właściwa wycena bilansowa aktywów jednostki wymaga przestrzegania także zasady ostrożności, a więc ujęcia odpisów aktualizujących, które zgodnie ze stanowiskiem KSR mają być odnoszone na pozostałą działalność operacyjną. Stanowisko

⁶ Obecnie ok. 80% jednostek składa wnioski o certyfikaty co miesiąc. Pozostałych ok. 20% przedsiębiorstw wnioskuje za okresy dłuższe, a więc wysokość wykazywanych przychodów w poszczególnych miesiącach ulega wahaniom, (źródło: rozmowa telefoniczna z pracownikiem URE w Lublinie dn. 17 maja 2011 r.).

⁷ Iloczyn potwierdzonej ilości wytworzonej energii i ceny rynkowej certyfikatów z dnia potwierdzenia wytworzenia.

⁸ Zdaniem autorki bardziej spójne z celem/funkcją wprowadzenia certyfikatów byłoby jednak ujęcie ich przyznania na zmniejszenie kosztów wytworzenia energii z „zielonych źródeł” (skoro mają **rekompensować** podwyższone koszty wytwarzania energii odnawialnej).

to jest sprzeczne z zapisami ustawy o rachunkowości, jeśli chodzi o aktualizację majątku zaliczanego do inwestycji. Zgodnie bowiem z art. 35 ust. 3 Ustawy o rachunkowości „skutki wzrostu lub obniżenia wartości inwestycji krótkoterminowych [...] zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych”. Natomiast różnice z przeszacowania inwestycji długoterminowych rozlicza się kapitałowo, tj. przez kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny (wzrost kursu bieżącego spowoduje utworzenie wymienionego kapitału, przy obniżeniu kursu certyfikatu uprzednio przeszacowanego „w górę” następuje zmniejszenie tego kapitału, a jeśli nie było przeszacowania, to skutki zmniejszenia kursu giełdowego ujmuje się wynikowo w kosztach finansowych, wówczas ponowny wzrost kursu ujmuje się do wysokości uprzednio zarachowanych kosztów jako przychody finansowe) [Ustawa z dnia 29 września 1994..., art. 35, ust. 4 i 5]. Zapis wynikający ze Stanowiska KSR nie budzi kontrowersji, jeśli chodzi o certyfikaty traktowane jako towary, a więc u wytwórców i dystrybutorów energii. Autorka ocenia, że w pkt. 18 Stanowiska (w którym mówi się o kwestii zaliczania odpisów aktualizujących) zabrakło sformułowania, że zapisy dotyczą tylko przedsiębiorstw energetycznych. Takie uściślenie zakresu podmiotowego w pkt. 18 zapobiegłoby istniejącej niespójności zapisów stanowiska i ustawy o rachunkowości. W tej sytuacji sprzeczne są ze sobą punkty 13 i 18 Stanowiska (w pkt. 13 jest wyraźne odniesienie do zasad wyceny inwestycji zawartych w Ustawie o rachunkowości, w tym do sposobu ujęcia ich aktualizacji wartości). Należy wskazać, że ze względu na nadrzędność Ustawy o rachunkowości nad aktami prawnymi niższego rzędu, jakim jest także Stanowisko KSR, należy zastosować rozwiązania ustawowe.

Wycena rozchodu certyfikatów, gdzie pozostawia się wolny wybór między trzema metodami tej wyceny (FIFO, LIFO i średniej ważonej), ogólnie nie budzi zastrzeżeń. Niemniej jednak nasuwa się następująca uwaga: czy nie byłoby celowe powiązanie metod wyceny rozchodu w jednostce, która przedstawia certyfikaty do umorzenia, z metodą wyceny rozchodu stosowaną na TGE, gdzie prawa te umarzone są w kolejności od najstarszych, a więc zgodnie z metodą FIFO?

Ostatnia kwestia właściwej informacji o „zielonych certyfikatach” w sprawozdaniu finansowym, dotycząca wymaganych ujawnień, nie budzi dyskusji. Zdaniem autorki minimalne wymogi informacyjne zawarte w pkt. 24 stanowiska należy uznać za wystarczające dla użytkowników sprawozdań.

Jeśli chodzi o ewentualne różnice między wartościami podatkowymi a bilansowymi składników majątkowych związanych z „zielonymi certyfikatami”, to mogą się one pojawiać przede wszystkim w sytuacji dokonania odpisów aktualizujących, a w jednostkach będących dystrybutorami różnice te dotyczyć będą biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów.

4. Zakończenie

Prezentowane w artykule sugestie dotyczące niewielkich zmian sposobu wyceny i prezentacji „zielonych certyfikatów” mają charakter dyskusyjny, tak jak w drodze dyskusji i kompromisów powstawało stanowisko KSR w sprawie księgowego ujęcia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii. Zostało ono przyjęte w czerwcu 2007 r. zwykłą większością głosów, a więc nie było jednomyślności, aczkolwiek zdania odrębne zgłaszane przez niektórych członków Komitetu nie wpłynęły na ostateczną postać wypracowanego stanowiska. Podkreślenia wymaga stosunkowo szybka reakcja środowiska rachunkowców na wprowadzane zmiany prawa energetycznego (datowane na 2006 r.) i pojawiające się, a związane z nimi problemy sprawozdawcze, przed jakimi stanęły jednostki związane z produkcją i dystrybucją energii elektrycznej. Autorka ma nadzieję, że niniejsze opracowanie przyczyni się do ożywienia dyskusji dotyczącej omawianego obszaru.

Literatura

- Chmal T., *Wymogi prawne, jakie trzeba spełnić w celu pozyskania zielonych i czerwonych świadectw energetycznych*, [w:] Niepublikowane materiały z konferencji zorganizowanej przez Businessman Institute w dn. 19–20 maja 2009 r. w Warszawie pt. „Świadectwa pochodzenia energetycznego. Od pozyskania koncesji do zbycia certyfikatów”.
- Ignatowski R., *Prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii*, „Rachunkowość” 2007, nr 10.
- Kozmana M., *Dwutlenek węgla wygoni przemysł?*, „Rzeczpospolita”, Rynki & notowania, 2011, 28 kwietnia, s. B12.
- Muras Z., *Funkcjonowanie systemu wydawania świadectw pochodzenia z OZE i kogeneracji*, [w:] Niepublikowane materiały z konferencji zorganizowanej przez Businessman Institute w dniach 19–20 maja 2009 r. w Warszawie pt. „Świadectwa pochodzenia energetycznego. Od pozyskania koncesji do zbycia certyfikatów”.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 14.08.2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii, DzU 2008 nr 156, poz. 969.
- Tańczuk M., *Wyjaśnienie mechanizmu handlu Świadectwami Pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w OZE*, <http://snwes.pl/content/view/27/13/> (30.06.2009).
- Uchwała nr 7/07 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie księgowego ujęcia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, DzUrz MF 2007 nr 8, poz. 47.
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, DzU 2006 nr 89, poz. 625, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, DzU 2004 nr 54, poz. 535, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, DzU 2011 nr 74, poz. 397, z późn. zm.

Ustawa z dnia 26 lipca 1997 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, DzU 2010 nr 51, poz. 307, z późn. zm.

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, DzU 2009 nr 152, poz. 1223, z późn. zm.
www.tge.pl (15.05. 2011).

PROPERTY RIGHTS FROM CERTIFICATES OF ORIGINS FROM RENEWABLE ENERGY – INVESTMENTS, INTANGIBLE ASSETS OR GOODS FOR SALE?

Summary: The article is devoted to property rights from the certificates of origins of electric power from renewable sources, among others from wind, water, the sun. The author concentrates on Polish legal claims, mainly energy and account law concerning green certificates. The author takes into account current legislation, including the Law on Accounting, the Position of Polish Accounting Committee. There is paid attention to difficulty in a suitable classification and valuation of discussed certificates.